

اندیشه نیک

گفتار نیک

کردار نیک

راه در جهان یکی است و آن راه راست است

ایران باستان

به یاری اهورامزدا

ترتیب کنندگان:

مهیارسرین

راد مهرستش

کوروش خسروی

معلم:

جناب آقای خداداد خسرویان

فرورد ۱۴۰۴

تاریخ ایران قبل از آریایی ها :

پیش از آریایی ها اقوام گوناگون در قسمت های مختلف فلات ایران می زیسته اند.

در تاریخ ایران قبل از آریایی ها تمدن های شهر سوخته (در سیستان) ، تمدن ایلام (در شمال

خوزستان) ، تمدن جیرفت (در کرمان) ، تمدن ساکنان تپه سلیک (در کاشان) ، تمدن

اورارتو (در آذربایجان) ، تپه گیان (در زنجان) و تمدن کاسه ها (در کرمانشاه و لرستان) و

تپه ها در تبرستان (مازندران) در سرزمین ایران بودند.

بزرگ ترین تمدن تاریخ ایران دولت ایلام بوده که سرزمین آن در جنوب غربی ایران و کبایش

مطابق با خوزستان بوده است. پایتخت ایلام شهر شوش بوده که آثار مربوط به آن در این

شهر پیدا شده است. ظاهراً بخش های مختلف در ایلام حکومت های جداگانه و هر یک پادشاهان مربوط به خود را داشته اند.

آریایی ها :

در کتاب های تاریخ ایران زمان آمدن آریایی ها به ایران را برخی ۲۰۰۰ سال ق م و بعضی قرن

۱۴ ق م تا قرن ۶ ق م نوشته اند. آریایی ها پس از ورود به ایران به طوایف مختلف تقسیم شدند

که مهم ترین آن ها مادها ، پارت ها و پارس ها هستند. نام ایران از اسم آریایی ها گرفته شده و به معنی سرزمین آریایی است.

مادها :

مادها قدم ایران بودند از تبار آریایی که در بخش غربی فلات ایران ساکن شدند. سرزمین مادها

دربرگیرنده بخش غربی فلات ایران بود. سرزمین آذربایجان در شمال غربی فلات ایران را با نام

ماد کوچک و بقیه ناحیه را گرسا با نام ماد بزرگ می شناختند. پایتخت ماد هگمتانه است. آن ها

توانستند در اوایل قرن هفتم قبل از میلاد اولین دولت تاریخ ایران را تأسیس کنند. دولت ماد در

۵۵۰ پیش از میلاد به دست کوروش منقرض شد و سلطنت ایران به پارس ها منتقل گشت.

اشکانیان: (۲۵۰ قبل از میلاد تا حدود ۲۲۶ میلادی)

اشکانیان تمدن یونانی را که در دوره سلوکیان در ایران به وجود آمده بود، ارجح می گذاشتند. برخی از پادشاهان اشکانی به خوبی با ادبیات یونانی آشنایی داشتند و برخی نمایش های یونانی در دربار پادشاهان اشکانی اجرا می شد. در آن دوره مجلس موسوم به مهستان بود که خود مرکب از دو مجلس بود یکی مجلس اشراف و دیگری مجلس رانایان و مغان که جنبه مشورتی داشت و نفوذ چندانی در امور نداشت.

هخامنشیان: (۵۵۰ تا ۳۳۰ ق م)

هخامنشیان نخستین امپراتوری پارس ها بود که توسط کوروش بزرگ در سال ۵۵۰ ق م بنیان گذاشته شد. این سلسله در دوران خشایار شاه یکم به بزرگ ترین گسترش خود رسید که از شبه جزیره کریمه و بالکان و اروپای شرقی در باختر تا در هند و خاور امتداد داشت. این شاهنشاهی بزرگ ترین امپراتوری جهان تا بدان روز بود. این شاهنشاهی نخستین ابر قدرت جهان بود که نهایتاً در پی حمله اسکندر مقدونی به ایران سرنگون شد و از بین رفت.

سلوکیان: (۳۳۰ - ۲۵۰ ق م)

پس از مرگ اسکندر (۳۲۳ ق م) فتوحاتش بین سردارانش تقسیم شد و بیشتر متصرفات آسیای افریقا که ایران هسته آن بود به سلوکوس اول رسید. به این ترتیب ایران تحت حکومت سلوکیان درآمد. آنکه مدت هشتاد سال بر بخش بزرگی از غرب ایران سلطنت کردند ولی در قلمرو آنکه تقریباً هیچگاه آرامش وجود نداشت. پس از مدتی پارت ها نفوذ خود را گسترش دادند و سرانجام توانستند سلوکیان را نابود کنند و چون اولین پادشاه اشکانیان اشک نام داشت نام این سلسله را اشکانیان گذاشتند.

ایران دارای مکان‌های تاریخی بسیاری است که در ادامه با برخی از این مکان‌ها آشنا می‌شویم.
نقش رجب و نقش رستم، تخت سلیمان، پاسارگاد و آگ بزم نمونه‌ای از این مکان‌های
تاریخی هستند.

آثار تاریخی ایران:

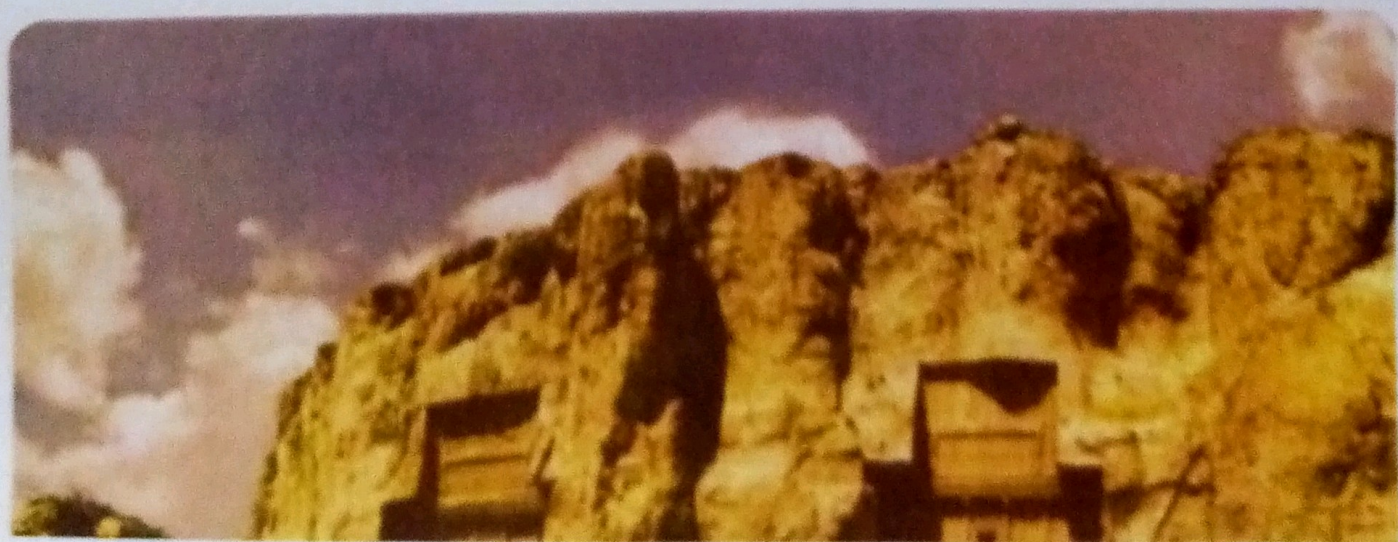
- ۱- نقش رجب و نقش رستم / کهن‌ترین آرمگاه‌ها و بناها در فارس؛
- ۲- پاسارگاد شیراز / اولین پایتخت هخامنشیان
- ۳- تخت سلیمان / زارگاه زرتشت
- ۴- آگ بزم / سازه خشتی در حاشیه کویر لوت

گونه‌های گیاهی ایران:

- ۱- چوب آکن ایرانی
- ۲- هفت کول
- ۳- لاله ریزه

ساسانی بوده است که از سه دوره تاریخی برجسته در آن استفاده شده و برای آن اهمیت خاصی قائل بوده‌اند. دلیل نام‌گذاری این اثر تاریخی نسبت آن به افسانه‌ای قدیمی در آن زمان‌ها بوده و براساس این افسانه رویارویی رستم و اسفندیار در این محل اتفاق افتاده است. از دیگر دیدنی‌های مجموعه نقش رستم می‌توان به کعبه زرتشت در مقابل آرامگاه داریوش دوم اشاره کرد، گویا این کعبه در زمان‌های قدیم مرکز پرستش خدایان بود.

از مهم‌ترین و باشکوه‌ترین آثار فرهنگی دوره حکومت ساسانی می‌توان به نقش رجب اشاره نمود. این نقش برجسته شامل چهار سنگ‌نگاره از شاپور و درباریان، تاج‌گذاری اردشیر بابکان، کتیبه کرتیر و تاج‌گذاری شاپور اول است که حجاری‌های آن بیننده را شگفت‌زده خواهد کرد.

پاسارگاد شیراز | اولین پایتخت هخامنشیان

پاسارگاد شیراز یکی از آثار به جای مانده از دوران هخامنشی و از یکی از قدیمی ترین **جاهای دیدنی شیراز** و ایران به حساب می آید. این مجموعه وسیع شامل مقبره کوروش، کاخ های سلطنتی، باغ شاهی و آبراهه ها، برج سنگی، تل تخت، محوطه مقدس، کاروانسرای مظفری و مسجد اتابکی می شود. این شهر باستانی بزرگ که معروف ترین بنای آن آرامگاه کوروش است، در سال ۱۳۸۳ به عنوان پنجمین اثر ایرانی در میراث جهانی یونسکو ثبت شده است.

تخت سلیمان | زادگاه زرتشت

تخت سلیمان، یکی از همان جاهای دیدنی و توریستی بسیار زیبا و تاریخی است که در غرب ایران واقع شده است. این شهر قدمتی با سه هزار سال قبل، پنج دوره تاریخ و تمدن بشری را تا به این لحظه به خود دیده و از آن به عنوان زادگاه زرتشت یاد می‌کنند. این مجموعه عظیم شامل بخش‌های مختلفی مانند حصار تخت جمشید، آتشکده آذرگشنسب، ایوان خسرو، معبد آناهیتا، راهروهای تخت سلیمان، سنگ اژدها، بناهای دوره ایلخانی، آتشگاه‌های کوچک و ... است.

ارگ بم | سازه خشتی در حاشیه کویر لوت

در حاشیه جنوب شرقی کویر لوت، یکی از زیباترین **جاهای دیدنی کرمان** با نام **ارگ بم** قرار گرفته است. این سازه خشتی، معماری بی‌نظیری دارد و به طور شگفت‌انگیزی ساختار دفاعی ایران در قدیم را نشان می‌دهد. ارگ بم تا قبل از زلزله ویران کننده سال ۱۳۸۲ بزرگترین سازه خشتی دنیا به حساب می‌آمد و پس از زلزله هم پروژه مرمت آن فرصت خروج از فهرست یونسکو را نداد. اگر بخواهیم پربازدیدترین جاهای دیدنی بم را نام ببریم، ارگ بم در ابتدای این لیست با قدرت می‌درخشد و یکی از بهترین شهرهای گردشگری ایران در بهار به حساب می‌آید.

گونه های گیاهی بومی ایران :

چوب آهن ایرانی (Parrotia persica)

یکی دیگر از گونه های گیاهی بومی ایران چوب آهن ایرانی (*Parrotia persica*) از درختان برگریز بومی ایران است. بیشتر نمونه های درخت در رشته کوه های البرز متمرکز شده اند. این درخت بخشی از خانواده فندق است و برگ های سبز آن در پاییز به زرد، زرشکی، صورتی، قهوه ای و بنفش تبدیل می شوند. پوست درخت در طول زمستان پوست می کن

گونه های گیاهی بومی ایران

هفتکول (*Viburnum lantana*):

یکی دیگر از گونه های گیاهی بومی ایران درخت هفتکول (*Viburnum lantana*) بومی ایران و کشورهای همسایه در جنوب غربی آسیا است. این درخت درختچه ای چند ساله با ساقه های متعدد است که به ارتفاع 8 تا 15 فوت افزایش می یابد و درختچه ای متراکم و گرد را تشکیل می دهد. برگ های 2 تا 5 اینچی در مقابل یکدیگر قرار دارند و با رنگ سبز تیره در سطح بالایی و رنگ پریده زیر مشخص می شوند.

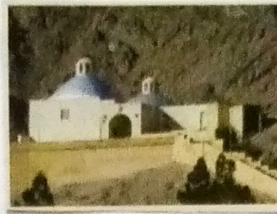
گونه های گیاهی بومی ایران : لاله ریزه (*Tulipa schrenkii*)

گیاه لاله ریزه (*Tulipa schrenkii*) Schrenck گونه ای از گل لاله از خانواده Liliaceae است. این گیاه گستره زیستگاه وسیعی دارد، از ایران گرفته تا قزاقستان، اوکراین، سیبری و روسیه. این گیاه به ویژه در شرایط نیمه بیابانی و استپی رشد می کند. گل های این گیاه تنوع رنگی جذابی از قرمز، قرمز روشن، صورتی، سفید یا زرد دارند. این گیاه دارای گل لاله قهوه ای تیره و ساقه ای به طول 15 تا 30 سانتی متر

زیارتگاه های زرتشتیان :

زیارت پیرهریشت :

زیارتگاه پیرهریشت در ۹ کیلومتری غرب نیر و در فاصله ۱۵ کیلومتری شهر اردکان واقع است و فرمان زیارت آن هر ساله ۷ تا ۱۱ فروردین ماه می باشد. ساختمان اصلی زیارتگاه در بالای کوهی کم ارتفاع قرار گرفته و در کنار آن خیمه ها که اقامتگاه های برای اسکان موقت زرتشتیان در روزهای زیارت هستند، ساخته شده است. به باور زرتشتیان پناهگاه دختر یزدگرد که نامش مروارید بوده است. آورده اند که گوهر بانو (مروارید) بر کودکی گمشده نمایان شد و به او فرمود تا از پدر بخواهد که پیرهریشت را بنیان گذارد. همچنین یکی از مراسم کهن زرتشتی که هیر و میا نام دارد در این زیارتگاه و روستای زرتشت نشین نزدیک به آن به نام شریف آباد برگزار می شود.

زیارت پیرسبز :

زیارتگاه پیرسبز حدوداً در ۶۸ کیلومتری شمال غرب شهر نیر و ۳۷ کیلومتری شهر اردکان در بخش خرافق، در دامنه کوهی بلند قرار گرفته برای رسیدن به نیایشگاه و خیمه ها، پله های زیادی را باید طی کرد. خیمه ها در مسیر پله زیارتگاه ساخته شده اند و در یکی از بالاترین قسمت های این مجموعه نیایشگاه قرار دارد. در تالار زیارتگاه آب به صورت قطره قطره که در گویش بزرگ چک چک گفته می شود از شکاف های باریک سنگ همانند قطره های باران در داخل حوض سنگی ایجاد شده می ریزد که باعث رشد گیاهان همچون پیرسیاوشان، موریت، انجیر کوهی و چنار کوهستانی بر دیوار زیارتگاه روئیده شده است. در روایت آمده که پناهگاه یکی از شاه دخت های ساسانی به نام حیات بانو (نیک بانو) است و این مکان مقدس او را در خود گرفته است. بعدها حیات بانو به خواب چو یان می آید و به او می گویند تا پیرسبز را بنیان گذارد.

